

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 529/2019-51

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť sťažovateľa občianskeho združenia Lesoochranárske zoskupenie VLK, Tulčík 310, IČO 31 303 862, zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 44 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sžk 14/2017 a jeho uznesením sp. zn. 4 Sžk 14/2017 z 3. júla 2018 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo občianskeho združenia Lesoochranárske zoskupenie VLK na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, jeho právo

na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jeho právo na prístup k správneému a súdneému konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sžk 14/2017 a jeho uznesením sp. zn. 4 Sžk 14/2017 z 3. júla 2018 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sžk 14/2017 z 3. júla 2018 z r u š u j e a v e c v r a c i a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky j e p o v i n n ý nahradiť občianskemu združeniu Lesoochranárske zoskupenie VLK trovy konania v sume 615,64 € (slovom šesťstopäťnásť eur a šesťdesiatštyri centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Ivety Rajtákovéj, Štúrova 20, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Doterajší priebeh konania, vymedzenie napadnutého konania a napadnutého uznesenia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 529/2019-22 zo 17. decembra 2019 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť občianskeho

združenia Lesoochranárske zoskupenie VLK, Tulčík 310, IČO 31 303 862 (ďalej aj „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 44 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (ďalej len „Aarhuský dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sžk 14/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“) a jeho uznesením sp. zn. 4 Sžk 14/2017 z 3. júla 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ sa správnou žalobou doručenou Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) 9. septembra 2016 domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia ministra životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) č. 5832/2016-1.10.2 (11/2016 – rozkl.) z 23. júna 2016 (ďalej len „rozhodnutie ministra“), ktorým tento zamietol rozklad sťažovateľa proti rozhodnutiu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru štátnej správy ochrany prírody (ďalej len „ministerstvo“) č. 3585/2016-2.3 z 25. apríla 2016 (ďalej len „rozhodnutie ministerstva“), ktorým na základe žiadosti povolilo [REDAKOVANÉ] výnimku zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. b) a e) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) usmrtiť/odstreliť jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri [REDAKOVANÉ], držať ho a prepravovať v termíne do 30. novembra 2016 postriežkou na lokalitách [REDAKOVANÉ] alebo [REDAKOVANÉ] a posledkou v časti revíru v ochrannom pásme Národného parku [REDAKOVANÉ] od hranice intravilánu po lokalitu [REDAKOVANÉ]. Minister uvedeným rozhodnutím rozhodnutie ministerstva potvrdil.

3. Krajský súd uznesením sp. zn. 5 S 178/2016 zo 6. decembra 2016 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) konanie podľa § 99 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „SSP“) zastavil, čo odôvodnil takto: „*Vzhľadom na to, že výnimka zo zákona – povolenie usmrtiť – jedného*

jedinca medveďa hnedého na základe napadnutého rozhodnutia bola časovo obmedzená do dňa 30. 11. 2016, nie je možné tvrdiť, že by napadnuté rozhodnutie mohlo mať naďalej akýkoľvek vplyv na práva a povinnosti účastníkov konania. Účinnosť rozhodnutia Ministerstva... totiž bola priamo týmto rozhodnutím časovo obmedzená a ani v konaní o rozklade nebola predĺžená doba, v rámci ktorej bolo možné odstrel medveďa hnedého v poľovnom revíri [REDAKOVANÉ] realizovať. Uplynutím tejto doby tak právoplatné rozhodnutie stráca svoju účinnosť, a preto ani nemôže vzniknúť situácia, kedy by takéto rozhodnutie mohlo zakladať, meniť alebo rušiť práva a povinnosti fyzických či právnických osôb, t. j. v tomto prípade žalobcu – Lesoochranárskeho zoskupenia VLK, o. z., resp. že by takýmto rozhodnutím mohli byť jeho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti priamo dotknuté. Ďalej súd už len poukazuje na skutočnosť, že spôsobilým predmetom prieskumu v správnom súdnictve je len také rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktoré zakladá, mení, zrušuje alebo deklaruje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo sa jej priamo dotýka. Keďže účinky napadnutého rozhodnutia zanikli, odpadol dôvod na pokračovanie v konaní...“

4. Proti uzneseniu krajského súdu sťažovateľ podal kasačnú sťažnosť odôvodnenú tým, že nesprávnym procesným postupom krajského súdu došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, a zároveň tým, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

5. Najvyšší súd napadnutým uznesením kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP zamietol ako nedôvodnú.

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazuje na to, že záujem na ochrane životného prostredia nemôže zaniknúť uplynutím lehoty, na ktorú bolo rozhodnutie napadnuté žalobou zainteresovanej verejnosti vydané. Záujem na ochrane životného prostredia spočíva v tom, aby rozhodnutia porušujúce tento záujem neboli vydávané a aby, ak sú vydané, boli podrobené preskúmaniu súdom. Výklad poskytnutý krajským súdom, ktorý si osvojil aj najvyšší súd, znamená, že zainteresovaná verejnosť nemá možnosť účinne sa domáhať preskúmania rozhodnutí vydaných v oblasti životného prostredia, a to bez ohľadu

na skutočnosť, že uplynutie doby platnosti takéhoto rozhodnutia nič nemení na tom, že bolo vydané a aj realizované v rozpore so záujmom na ochrane životného prostredia.

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že medzi právnou úpravou podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a právnou úpravou podľa Správneho súdneho poriadku je zásadný rozdiel spočívajúci v zavedení inštitútu zainteresovanej verejnosti (§ 42 SSP) a jej možnosti podať správnu žalobu proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy, ak tvrdí, že tým bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia (§ 178 ods. 3 SSP).

II.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

8. K opodstatnenosti ústavnej sťažnosti sa na výzvu ústavného súdu vyjadril najvyšší súd v zastúpení jeho podpredsedníčkou a predsedníčkou senátu 4 Sžk. Najvyšší súd uviedol, že napadnuté uznesenie je v súlade s uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 649/2015-19 zo 16. decembra 2015, ktorý v obdobnej veci (ústavnú) sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú, a tiež s jeho rozhodovacou praxou v danom čase. Sťažovateľom označený nález sp. zn. III. ÚS 875/2016 z 28. februára 2017 síce obsahuje v rámci *obiter dictum* záver, v zmysle ktorého vzhľadom na zmenenú procesno-právnú úpravu možno predpokladať revíziu praxe správnych súdov stabilizovanej v režime predchádzajúcej procesnej úpravy podľa Občianskeho súdneho poriadku, avšak označenej (ústavnej) sťažnosti nebolo vyhovené. Až neskoršia prax ústavného súdu (sp. zn. III. ÚS 274/2018 z 13. novembra 2018, sp. zn. III. ÚS 416/2018 zo 16. januára 2019 a sp. zn. III. ÚS 418/2018 z 29. januára 2019) predstavovala zmenu judikatúry ústavného súdu a v jej dôsledku aj judikatúry najvyššieho súdu (uznesenia sp. zn. 4 Sžk 21/2018 z 13. mája 2019, sp. zn. 4 Sžk 7/2019 z 13. mája 2019).

9. Ministerstvo sa k opodstatnenosti tejto ústavnej sťažnosti vyjadrilo ako zúčastnená osoba zastúpená generálnou riaditeľkou sekcie legislatívy a práva. Ministerstvo uviedlo,

že výnimka udelená v tomto prípade nebola realizovaná, k odstrelu medveďa hnedého nedošlo, a teda nedošlo ani k žiadnemu faktickému zásahu do životného prostredia. V dôsledku uvedeného nemohlo dôjsť ani k zásahu do práv sťažovateľa. V okolnostiach tejto veci ani nemôže dôjsť k vydaniu rozhodnutia, ktoré by bolo pre sťažovateľa vo výsledku výhodnejšie či priaznivejšie. Prijatá ústavná sťažnosť je vzhľadom na uvedené nedôvodná.

10. Poľovnícke združenie [REDAKOVANÉ] sa na výzvu ústavného súdu v lehote určenej ústavným súdom a ani do dňa rozhodnutia o tejto ústavnej sťažnosti nevyjadriilo.

11. Sťažovateľ vo svojej replike uviedol, že najvyšší súd nespochybnil dôvodnosť podanej ústavnej sťažnosti. K tvrdeniu ministerstva o tom, že výnimka nebola realizovaná uviedol, že žaloba zainteresovanej verejnosti smeruje k ochrane verejného záujmu vo veci životného prostredia vydaním rozhodnutia správneho orgánu, nie (až) jeho realizáciou. Zmysel a účel žaloby zainteresovanej verejnosti vo veciach ochrany životného prostredia, osobitne jej aktívnej legitímácie na podanie žaloby v prípade, že bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia (§ 178 ods. 3 SSP), sa neobmedzuje na dosiahnutie prospešnejšieho a priaznivejšieho rozhodnutia v konkrétnej veci, ale cieľ, účel a zmysel účasti zainteresovanej verejnosti v konaniach pred správnym súdom spočíva predovšetkým v ochrane verejného záujmu vo veciach životného prostredia.

12. Podľa § 58 ods. 1 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústne pojednávanie sa uskutočňuje v konaní o ústavnej sťažnosti.

13. Podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže vo veciach podľa odseku 1 písm. d) až h) a k) upustiť od ústneho pojednávania, ak je na základe podaní účastníkov a spisov predložených ústavnému súdu zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

14. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov a spisov predložených ústavnému súdu je podľa názoru ústavného súdu zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská

15. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

16. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

17. Podľa čl. 44 ods. 1 ústavy každý má právo na priaznivé životné prostredie.

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

19. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

21. Podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru každá strana zabezpečí, ak sú splnené podmienky uvedené v jej vnútroštátnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia.

22. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

23. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať uvedené základné právo účastníkov garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

24. Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

25. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) judikoval, že právo na prístup k súdu je inherentným aspektom záruk podľa čl. 6 dohovoru (rozsudok Veľkej komory

vo veci Zubac proti Chorvátsku z 5. 4. 2018, sťažnosť č. 40160/12, bod 76). Právo na prístup k súdu síce nie je absolútne a môže podliehať obmedzeniam, tie ho však nesmú obmedziť v takej miere a rozsahu, že by sa narušila samotná podstata tohto práva (rozsudok Veľkej komory vo veci Stanev proti Bulharsku zo 17. 1. 2012, sťažnosť č. 36760/06, bod 229).

26. V tejto súvislosti EŠLP stabilne judikuje, že dohovor nechráni teoretické či iluzórne práva, ale práva, ktoré sú praktické a účinné (rozsudok Veľkej komory vo veci Perez proti Francúzsku z 12. 2. 2004, sťažnosť č. 47287/99, bod 80).

27. V zmysle judikatúry ústavného súdu právna úprava ochrany životného prostredia v sebe zahŕňa právo na priaznivé životné prostredie, právo na informácie o životnom prostredí, ako aj stanovenie povinnosti štátu a iným subjektom pri ochrane životného prostredia. Právo na priaznivé životné prostredie každému zaručuje čl. 44 ods. 1 ústavy a ako také patrí medzi práva tzv. tretej generácie ľudských práv zahŕňajúcich pomerne široký okruh práv, ktoré možno charakterizovať ako práva solidarity. Ich zabezpečovanie si vyžaduje určitú formu účasti a spolupráce jednotlivcov aj štátov (III. ÚS 274/2018).

28. Článok 46 ods. 2 ústavy zaručuje ústavné právo fyzických osôb a právnických osôb, ktoré obhájitelným spôsobom tvrdia, že boli na svojich právach ukrátené rozhodnutím orgánu verejnej správy, obrátiť sa na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak, pričom z právomoci súdu nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. Obhájitelnosť tvrdenia v danom prípade znamená, že vzhľadom na právnu úpravu a na okolnosti prípadu bolo konkrétne rozhodnutie orgánu verejnej správy spôsobilé zasiahnuť do práv alebo právom chránených záujmov fyzických osôb alebo právnických osôb, ktoré tvrdia, že boli rozhodnutím orgánu verejnej správy dotknuté. V tomto rozsahu (pokiaľ ide o garantovanie práva na prístup k súdu) predstavuje ustanovenie čl. 46 ods. 2 ústavy *lex specialis* vo vzťahu k všeobecnejšiemu ustanoveniu čl. 46 ods. 1 ústavy.

29. Aj v prípadoch, keď právo na prístup k súdu účastníka súdneho konania má svoj ústavný základ v čl. 46 ods. 2 ústavy, je súd konajúci vo veci viazaný princípmi spravodlivého súdneho konania vyplývajúcimi z čl. 46 ods. 1 ústavy.

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

30. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že verejný záujem na ochrane životného prostredia nemôže zaniknúť uplynutím lehoty, na ktorú bolo napadnuté uznesenie vydané. Záujem na ochrane životného prostredia spočíva v tom, aby rozhodnutia porušujúce tento záujem neboli vydávané a aby, ak sú vydané, boli podrobené preskúmaniu súdom.

31. Najvyšší súd dospel v napadnutom uznesení, a to aj s odkazom na uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 649/2015, k záveru, že po časovom uplynutí výnimky (30. novembra 2016) nemožno tvrdiť, že by rozhodnutie ministerstva mohlo mať akýkoľvek vplyv na práva a povinnosti sťažovateľa. Uplynutím doby stratilo rozhodnutie ministerstva účinnosť, a preto nemohla vzniknúť situácia, kedy by takéto rozhodnutie mohlo zakladať, meniť alebo rušiť práva a povinnosti fyzických či právnických osôb, teda sťažovateľa, resp. že by takýmto rozhodnutím mohli byť jeho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti priamo dotknuté. Námietky sťažovateľa týkajúce sa porušenia Aarhuského dohovoru nemali v tejto veci podľa názoru najvyššieho súdu opodstatnenie, pretože sťažovateľ bol ako zainteresovaná verejnosť účastníkom správneho aj súdneho konania (body 4.18 a 4.19 napadnutého uznesenia).

32. Vo svojom vyjadrení k opodstatnenosti tejto ústavnej sťažnosti najvyšší súd odkázal na svoju judikatúru v rozhodnom čase a zároveň doplnil, že táto jeho judikatúra, ktorá bola aplikovaná aj vo veci sťažovateľa, je už prekonaná (pozri bod 8 tohto nálezu).

33. Podľa § 99 písm. g) SSP správny súd konanie uznesením zastaví, ak odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v písmenách c) a d).

Podľa dôvodovej správy k tomuto zákonu takýto dôvod nastane najmä vtedy, ak zaniknú účinky napadnutého rozhodnutia, opatrenia či iného zásahu.

34. Zákon v § 99 písm. g) upravil zastavenie konania, ak odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v písmenách c) a d). Ako príklad zastavenia konania z dôvodu odpadnutia predmetu prieskumu možno uviesť stratu účinkov preskúmaného rozhodnutia alebo opatrenia, no bez jeho formálneho zrušenia, na základe protestu prokurátora alebo mimoriadneho opravného prostriedku. O takýto prípad pôjde najmä pri faktickej konzumácii týchto účinkov alebo uplynutí lehoty, na ktorú bolo rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy vydané, resp. pri inom následnom administratívnom postupe. O stratu účinkov rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy v dôsledku uplynutia lehoty pôjde vtedy, ak subjektívne práva vyplývajúce zo žalovaného rozhodnutia alebo opatrenia boli viazané len na určitý čas a jeho uplynutím zanikli bez toho, aby došlo k ich realizácii. Príkladom môže byť rozhodnutie vydané v zmysle § 82 ods. 12 zákona č. 543/2002 Z. z. Ak však už dané subjektívne práva boli uplatnené, nemožno ani v dôsledku uplynutia času bez ďalšieho zastaviť správne súdne konanie a odmietnuť súdnu ochranu, pretože jej primárny obsah založený na možnosti zrušenia nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia sa tým dostáva do sekundárnej podoby, ktorej podstatou je vytvorenie základu pre náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (bližšie pozri Baricová, J., Fečík, M., Števček, M., Filová, A. a kol. *Správny súdny poriadok. Komentár*. Bratislava : C. H. Beck, 2018. s. 553.).

35. Ústavný súd konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia nijako nevyplýva, že by sa najvyšší súd zaoberal skutočnosťou, či došlo k realizácii povolenej výnimky, alebo platnosť tejto výnimky uplynula bez jej realizácie. Vzhľadom na uvedené nemožno s odkazom na judikatúru ústavného súdu k zainteresovanej verejnosti podľa Správneho súdneho poriadku v obdobných veciach (pozri III. ÚS 274/2018, III. ÚS 416/2018, III. ÚS 418/2018) spoľahlivo dospieť k záveru, či rozhodnutie ministra je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu a či rozhodnutím ministra, resp. rozhodnutím

ministerstva, nedošlo k porušeniu verejného záujmu v oblasti životného prostredia. Z uvedeného hľadiska je napadnuté uznesenie nedostatočne odôvodnené.

36. Ústavný súd v okolnostiach tejto veci zdôrazňuje, že jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je dodatočne skutkovo overovať, či k realizácii výnimky došlo alebo k nej nedošlo. Podstatným pre záver ústavného súdu o porušení práv sťažovateľa napadnutým uznesením, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, je v zmysle už citovanej judikatúry skutočnosť, že tento aspekt prípadu nebol pri rozhodovaní najvyšším súdom vôbec zohľadnený.

37. Ústavný súd ďalej zdôrazňuje, že najvyšším súdom označené uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 649/2015 zo 16. decembra 2015 sa vzťahovalo na rozhodovanie všeobecných súdov podľa vtedy platného Občianskeho súdneho poriadku a tomu zodpovedal aj právny záver ústavného súdu vyslovený v označenom uznesení. S prijatím Správneho súdneho poriadku bol v právnom poriadku zavedený inštitút zainteresovanej verejnosti (§ 42 SSP), ktorá predstavuje nový osobitný procesný subjekt, ktorý má oproti nedostatočnej pôvodnej právnej úprave danej piatou časťou Občianskeho súdneho poriadku zabezpečiť náležitú realizáciu procesných práv v konaní pred správnym súdom vo veciach životného prostredia a ktorý reflektuje požiadavku na účasť zainteresovanej verejnosti v administratívnom konaní vo veciach životného prostredia, ktorá vyplýva jednak z vnútroštátnych a európskych právnych predpisov, ako i medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky (Aarhuský dohovor); osobitne prihliada na diskrepanciu v rozsahu procesných oprávnení účastníka takéhoto konania a zainteresovanej, resp. dotknutej osoby v takomto administratívnom konaní, zaisťujúc tak faktické stotožnenie týchto inštitútov pre konania týkajúce sa životného prostredia (III. ÚS 875/2016).

38. Vzhľadom na vývoj právnej úpravy, judikatúry ústavného súdu, ako aj judikatúry najvyššieho súdu považuje ústavný súd za vhodné doplniť svoje už vyslovené závery o nasledujúce právne úvahy, ktorých účelom je podrobnejším spôsobom ozrejmiť účel

a obsah čl. 44 ústavy a taktiež medzinárodných záväzkov, ktoré na seba Slovenská republika ratifikáciou Aarhuského dohovoru prebrala.

39. Úlohou zainteresovanej verejnosti v konaní pred verejnými orgánmi je, tak ako to zdôrazňuje aj sťažovateľ, zastupovanie verejného záujmu na ochrane životného prostredia. Zatiaľ čo účastník konania má právo chrániť svoje vlastné subjektívne práva (čl. 44 ods. 1 ústavy – *každý má právo* na priaznivé životné prostredie), zainteresovaná verejnosť zastupuje verejný záujem na ochrane životného prostredia ako celku (čl. 44 ods. 2 ústavy – *každý je povinný* chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo). Zainteresovaná verejnosť preto nepreukazuje pri využití svojej aktívnej žalobnej legitimácie dotknutie subjektívnych práv v oblasti životného prostredia u svojich členov alebo iných osôb. Aktívnu žalobnú legitimáciu zainteresovanej verejnosti je potrebné chápať ako jednu z možností naplnenia čl. 44 ods. 2 ústavy. Koncept vymedzenia zainteresovanej verejnosti vychádza zo skutočnosti, že životné prostredie nemá svojich vlastných „obhajcov“, a to napriek tomu, že sa týka všetkých. Rolu „obhajcov životného prostredia“ zastrešuje práve zainteresovaná verejnosť (bližšie pozri Baricová, J., Fečík, M., Števček, M., Filová, A. a kol. *Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava* : C. H. Beck, 2018. s. 279.).

40. Právna úprava zainteresovanej verejnosti v Správnom súdnom poriadku zohľadňuje znenie a záväzky vyplývajúce Slovenskej republike okrem iného aj z Aarhuského dohovoru. Definícia zainteresovanej verejnosti v Správnom súdnom poriadku vychádza zo Smernice 2011/92/EÚ – posudzovanie vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie, ako aj z čl. 2 ods. 5 Aarhuského dohovoru, podľa ktorého zainteresovaná verejnosť je verejnosť, ktorá je alebo by mohla byť ovplyvnená rozhodovacím procesom týkajúcim sa životného prostredia alebo sa o tento proces zaujíma [pozri tiež § 3 písm. s) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého dotknutá verejnosť je verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní; platí, že mimovládna organizácia podporujúca ochranu

životného prostredia a splňajúca požiadavky ustanovené v tomto zákone má záujem na takom konaní].

41. Jedným z účelov zakotvenia označeného inštitútu zainteresovanej verejnosti v Správnom súdnom poriadku bolo dosiahnutie stavu, keď ochrana životného prostredia a verejného záujmu s ním spojeného nie je iba teoretická či formálna, ale, zohľadňujúc v preambule Aarhuského dohovoru zdôraznenú potrebu chrániť, zachovávať a zlepšovať stav životného prostredia, praktická a účinná (pozri tiež Aarhuský dohovor: Sprievodca implementáciou z roku 2014, s. 200). Práve zmena právnej úpravy podľa Správneho súdneho poriadku viedla aj k zmene judikatúry ústavného súdu (pozri body 8 a 37 tohto nálezu).

42. Úlohou a ani povinnosťou sťažovateľa ako zainteresovanej verejnosti teda nie je preukázať, že jeho práva, prípadne práva jeho členov by mohli byť daným rozhodnutím v otázke životného prostredia dotknuté. V zmysle už uvedeného postačuje, ak má sťažovateľ ako zainteresovaná verejnosť „iba“ záujem o proces rozhodovania týkajúci sa životného prostredia. Tento záujem občianskeho združenia, ktoré je podľa stanov sťažovateľa „iniciatíva na záchranu prirodzeného lesa“, je prezumovaný (čl. 2 ods. 5 a čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru; pozri tiež rozhodnutie Súdného dvora Európskej únie vo veci C-115/09 k nariadeniu 85/337/EEC) a v okolnostiach tejto veci nebol žiadnym spôsobom spochybnený. Sťažovateľ ako zainteresovaná verejnosť prostredníctvom čl. 44 ods. 2 ústavy vyjadruje a zastupuje verejný záujem na ochrane životného prostredia. Tento verejný záujem, teda záujem všetkých, nie je viazaný na subjektívne právo sťažovateľa podľa čl. 44 ods. 1 ústavy, o to menej, keď je sporné, či takéto právo podľa čl. 44 ods. 1 ústavy sťažovateľovi vôbec prislúcha (pozri uznesenie vo veci č. k. III. ÚS 100/08-32 z 1. apríla 2008, podľa ktorého subjektom základného práva podľa čl. 44 ods. 1 ústavy je každá fyzická osoba a právnická osoba sa ho domáhať nemôže).

43. Ústavný súd nepovažuje za nevyhnutné vzhľadom na okolnosti tejto veci nanovo prehodnocovať otázku, či sťažovateľ ako občianske združenie je nositeľom práva na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 ústavy, pretože v posudzovanej veci

je rozhodujúce, že sťažovateľ v napadnutom konaní uplatňuje svoje právo podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru v spojení s čl. 44 ods. 2 a 4 ústavy, nie svoje subjektívne právo podľa čl. 44 ods. 1 ústavy.

44. Uvedené je možné vyvodit' aj z právnej úpravy Správneho súdneho poriadku. Ak by sťažovateľ ako zainteresovaná verejnosť bránil iba svoje subjektívne právo či subjektívne právo svojich členov na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 ústavy, neexistoval by žiaden dôvod na to, aby takéto postavenie zainteresovanej verejnosti podľa § 42 SSP nemohlo byť priznané komukoľvek (akejkoľvek fyzickej osobe), kto iba vo všeobecnosti tvrdí, že má záujem na ochrane životného prostredia. Práve zastupovanie verejného záujmu na ochrane životného prostredia (podľa čl. 1 Aarhuského dohovoru je jeho cieľom prispieť k ochrane *práva každého človeka, príslušníka tejto i budúcich generácií, žiť v životnom prostredí, ktoré je primerané pre zachovanie jeho zdravia a dosiahnutie blahobytu*) stavia sťažovateľa do špecifickej pozície všeobecného „obhajcu životného prostredia“ a verejného záujmu s ním spojeného, a to zoči voči verejnej moci.

45. Navyše, podľa § 178 ods. 3 SSP je zainteresovaná verejnosť oprávnená podať správnu žalobu proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy, ak tvrdí, že tým *bol porušený verejný záujem* v oblasti životného prostredia.

46. Aj podľa názoru ústavného súdu je tento verejný záujem v oblasti životného prostredia odlišný od ochrany subjektívneho práva na priaznivé životné prostredie, ktoré má individuálny rozmer (pozri tiež pozri Baricová, J., Fečík, M., Števček, M., Filová, A. a kol. *Správny súdny poriadok. Komentár*. Bratislava : C. H. Beck, 2018. s. 880.).

47. Podľa čl. 44 ods. 2 ústavy každý je povinný chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo.

48. Podľa čl. 44 ods. 4 ústavy štát dbá o šetrné využívanie prírodných zdrojov, o ochranu poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy, o ekologickú rovnováhu a o účinnú

starostlivosť o životné prostredie a zabezpečuje ochranu určeným druhom voľne rastúcich rastlín a voľne žijúcich živočíchov.

49. Z uvedeného podľa názoru ústavného súdu vyplýva, že v prípade, ak má zainteresovaná verejnosť podozrenie, že štát, resp. jeho orgány v konkrétnom prípade postupujú v rozpore s ústavnými požiadavkami podľa čl. 44 ods. 4 ústavy, má v zmysle ustanovení Správneho súdneho poriadku (vychádzajúc pri tom z čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru v spojení s čl. 44 ods. 2 ústavy) možnosť obrátiť sa na nezávislý súd, ktorý predmetné konanie štátu podrobí súdnemu prieskumu. Inštitút zainteresovanej verejnosti v otázkach životného prostredia tak predstavuje jeden z kontrolných mechanizmov v rámci ochrany životného prostredia, keď sa cez čl. 44 ods. 2 ústavy zabezpečuje naplnenie čl. 44 ods. 4 ústavy a súčasne ochrana subjektívneho práva každého na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 ústavy. Sťažovateľ sa ako zainteresovaná verejnosť pred správnymi orgánmi a správnymi súdmi nedomáha ochrany svojho subjektívneho práva na priaznivé životné prostredie ani označeného práva vo vzťahu k svojim členom. Sťažovateľ ako zainteresovaná verejnosť sa v okolnostiach tejto veci domáha ochrany práva na priaznivé životné prostredie vo vzťahu ku všetkým, pretože tu zastupuje verejný záujem.

50. Aj preambula k Aarhuskému dohovoru zdôrazňuje, že účasť verejnosti na rozhodovacom procese v otázkach životného prostredia posilňuje kvalitu a následné uplatňovanie rozhodnutí, prispieva k environmentálnemu povedomiu obyvateľstva, dáva verejnosti možnosť vyjadriť svoje záujmy a umožňuje orgánom verejnej moci náležite tieto záujmy zohľadniť.

51. Z ústavnému súdu predložených dokumentov vyplýva, že sťažovateľ, ktorý mal v konaní pred správnymi orgánmi a všeobecnými súdmi zastupovať verejný záujem a ktorý práve tento aspekt prípadu vo svojich podaniach opätovne zdôrazňoval, ho náležitým spôsobom pred týmito orgánmi vyjadril. Otázka, či tento ním vyjadrený verejný záujem správne orgány pri svojom rozhodovaní dostatočným spôsobom zohľadnili, však z dôvodu domnelej procesnej prekážky ostala úplne bez súdneho prieskumu.

52. Z už uvedených úvah podľa názoru ústavného súdu nevyhnutne vyplýva, že verejný záujem na preskúmaní predmetnej výnimky, teda preskúmaní potenciálne negatívneho zásahu do životného prostredia, existuje a pretrváva v okolnostiach danej veci (ak by bola zrealizovaná výnimka zo zakázaných činností) aj po časovom uplynutí výnimky. Záujmom každého, teda verejným záujmom je, aby dôvodnosť a zákonnosť takejto výnimky – výnimka zo zakázaných činností podľa § 35 ods. 1 písm. b) a e) zákona č. 543/2002 Z. z. (povolenie usmrtiť zákonom chráneného živočícha) – bola preskúmaná nezávislým súdom, a to bez ohľadu na uplynutie jej platnosti.

53. Výnimka zo zákonom zakázaných činností v oblasti životného prostredia vydaná orgánom verejnej moci, v tomto prípade ministerstvom, musí s ohľadom na čl. 44 ods. 4 ústavy, ako aj medzinárodné záväzky, ktoré na seba Slovenská republika prebrala, podliehať súdnej kontrole nezávislými súdmi.

54. Podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru bez toho, aby boli dotknuté procesy preskúmania uvedené v odsekoch 1 a 2, každá Strana zabezpečí, ak sú splnené podmienky uvedené v jej vnútroštátnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia.

55. Práve aktivita sťažovateľa v tejto veci je vyjadrením označeného článku a zmyslu Tretieho piliera Aarhuského dohovoru o prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia. Napadnutím rozhodnutí orgánov verejnej moci, o ktorých sa sťažovateľ domnieva, že sú v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky v oblasti životného prostredia, dochádza k realizácii a naplneniu zmyslu jeho práva podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru.

56. Realizáciou tohto svojho práva sťažovateľ zároveň sleduje naplnenie cieľa Aarhuského dohovoru, ktorým je zaručenie práva na prístup k informáciám, účasti

verejnosti na rozhodovacom procese a prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru.

57. Uvedené právne závery sú základom na záver o porušení práva sťažovateľa podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru napadnutým uznesením, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

58. Ústavný súd nad rámec uvedeného poukazuje na to, že napadnuté uznesenie nerešpektuje ani právne závery Súdneho dvora Európskej únie vyjadrené v jeho rozhodnutí vo veci C-240/09, na ktoré sťažovateľ pred správnymi orgánmi a súdmi opakovane poukazoval. Podľa označeného rozhodnutia prináleží vnútroštátnemu súdu, aby poskytol taký výklad procesného práva týkajúceho sa podmienok, ktoré je potrebné splniť na podanie správneho opravného prostriedku alebo žaloby, ktorý bude v čo najväčšej možnej miere v súlade tak s cieľmi čl. 9 ods. 3 tohto dohovoru, ako aj s cieľom účinnej súdnej ochrany práv poskytovaných právom Únie, aby mohla organizácia na ochranu životného prostredia, akou je Lesoochranárske zoskupenie VLK (sťažovateľ, pozn.), napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Únie v oblasti životného prostredia. Ako už bolo zo strany ústavného súdu uvedené, cieľ a účel čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru v napadnutom konaní naplnený nebol.

59. Pokiaľ najvyšší súd v napadnutom uznesení konštatoval, že sťažovateľ bol ako zainteresovaná verejnosť účastníkom správneho aj súdneho konania, čím sa zabezpečilo rešpektovanie jeho práva podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, ústavný súd konštatuje, že v zmysle čl. 9 ods. 4 označeného dohovoru na zabezpečenie účinného a praktického práva podľa ods. 3 nepostačuje iba samotná účasť na takomto konaní. V prípade namietaného rozporu s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia je povinnosťou štátu zabezpečiť verejnosti prístup k správne alebo súdne konaniu, v rámci ktorého je možné účinným spôsobom spochybníť namietané činy alebo opomenutia. Článok 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru sa má vykladať v spojení s jeho čl. 1 a čl. 3 a v rámci účelu obsiahnutého v preambule, aby boli verejnosti vrátane organizácií sprístupnené účinné súdne mechanizmy na ochranu legitímnych záujmov a výkon práva [pozri zistenia

a odporúčania Výboru pre dodržiavanie Aarhuského dohovoru vo veci ACCC/C/2006/18 (Dánsko) ECE/MP.PP/2008/5/Add.4, body 28 a 30].

60. Ústavný súd upozorňuje, že ak by akceptoval právne závery správnych súdov vyjadrené v tomto konaní, v praxi by mohla nastať situácia, že výnimky na odstrel zákonom chránených živočíchov by neboli súdmi vôbec preskúmané, keďže by postačovalo, aby počas konania o napadnutí danej výnimky vypršala jej platnosť, čo by malo nevyhnutne za následok zastavenie súdneho konania. Zainteresovaná verejnosť by síce v rovine teórie mala možnosť danú výnimku napadnúť, avšak namietaná výnimka by v praxi z procesných dôvodov nebola nikdy ani len preskúmaná [pozri a porovnaj zistenia a odporúčania Výboru pre dodržiavanie Aarhuského dohovoru vo veci ACCC/C/2008/24 (Španielsko) ECE/MP.PP/C.1/2009/8/Add.1, kde bola pôvodná žiadosť mimovládnej organizácie týkajúca sa územného plánovania odmietnutá ako predčasná a jej následná žiadosť bola zas odmietnutá ako oneskorená, a teda, čo sa týka obsahu, nebola nikdy preskúmaná]. Takýto postup, ktorý by navyše mohol signalizovať existenciu systémového problému pri preskúmaní otázok verejného záujmu v oblasti životného prostredia, je podľa názoru ústavného súdu v zrejmom rozpore s čl. 44 ods. 2 a 4 ústavy, čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, ako aj s účelom označeného dohovoru.

61. Vzhľadom na uvedené dospel ústavný súd k záveru, že napadnutým uznesením, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, došlo k porušeniu práv sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, jeho práva na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a jeho práva na prístup k správne a súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

62. Pokiaľ ide o namietané porušenie práva sťažovateľa podľa čl. 44 ods. 1 ústavy, tejto časti ústavnej sťažnosti nebolo vzhľadom na právne závery uvedené k tomuto ustanoveniu ústavy možné vyhovieť (bod 4 výroku tohto nálezu).

V.

Záver

63. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1 a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

64. Podľa § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ústavný súd zruší aj iný zásah, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, ak to pripúšťa povaha zásahu.

65. Podľa § 133 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

66. Podľa § 134 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

67. Sťažovateľ okrem vyslovenia porušenia svojich práv v petite svojej ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

68. Vzhľadom na už uvedené závery o porušení práv sťažovateľa napadnutým uznesením ústavný súd toto napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu).

69. Ústavný súd nevyhovel návrhu sťažovateľa, ktorým žiadal, aby zakázal najvyššiemu súdu pokračovať v porušovaní jeho práv (bod 4 výroku tohto nálezu). Zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci najvyššiemu súdu na ďalšie konanie v spojení s § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde, v zmysle ktorého má najvyšší súd vec znova prerokovať a rozhodnúť, a to viazaný právnym názorom ústavného súdu, považuje ústavný súd v okolnostiach tejto veci za dostačujúce.

70. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

71. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

72. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 615,64 € za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2018 (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie sťažnosti) v sume po 153,50 € za jeden úkon a dva režijné paušály po 9,21 €, a za jeden úkon vykonaný v roku 2020 (replika k vyjadreniu najvyššieho súdu a ministerstva) v sume 177 € a jeden režijný paušál v sume 10,62 €, teda celkovo v sume 513,04 €, čo po navýšení o daň z pridanej hodnoty predstavuje 615,64 €.

73. Priznanú náhradu trov konania je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa v lehote uvedenej v bode 3 výrokovej časti tohto nálezu (§ 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

74. V zmysle § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tento nález nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov tohto konania pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu